

EL VILANOVÍ

PERIÒDIC D'INTERESSOS LOCALS

Vilanova i Geltrú, 26 de Gener de 1923

PREUS
Un mes. 75 cèntims.
Número solt. 25

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Santa Madrona, 21

Dels treballs publicats en son respon-
sables els seus autors.
No es retornen els originals.

ELS AMICS DEL MUSEU

DONATIU FERRER-VIDAL.— Pot ben dir-se, sens caure en exageració, que cada visita que fa a la seva vila nadiua el senyor Marqués de Ferrer-Vidal, la sagella amb noves proves de la seva prodigalitat y del seu afecte a la Fundació Balagueriana. Recorda la penúltima visita la donació d'un llibre tan rar com luxós, tan luxós com interessant. Es titula aquesta joia bibliogràfica «Descrizione delle feste celebrate in l'anno MDCCLXIX per le auguste nozze di sua Altezza reale l'Infante Don Ferdinando colla reale Archiduchessa Maria Amalia», fou estampada a Parma a la «Stamperia Reale», i conté 76 pàgines de gros foliat, amb text imprés a dues columnes, italià i francès; 36 làmines gravades al acer, vinyetes i capitals adornades. Va vestit aquest llibre preciós amb rica enquadernació de pell decorada amb motius heràldics.

De la última visita, podem connotar un donatiu de llibres d'alt interès com obres de consulta i de remarcable importància bibliogràfica, i un bon nombre de medalles.

Són els llibres: l'obra clàssica de Jeroni Zurita, «Anales de la Corona de Aragón», en set volums, editada a Saragossa el milsicents, que ofe-

reix la particularitat d'haver pertenescut al bibliòfil català, Fra Jaume Caresmar; «Corona Real del Pirineo», per Domingo La Ripa, 2 volums, Saragossa, 1685 88; «Anales de Aragón», per Josep Dormes, 1697; «Primera parte de los Anales de Aragón», per Lleonart d'Argensola, Saragossa, 1630; «Historia de la fundación y antigüedades de San Juan de la Peña», per Joan Briz, Saragosa, 1620; «Monarchia ecclesiastica», per Joan de Pineda, 4 volums, Salamanca, 1588; «Historia Pontifical y Católica», per Lluís de Bauía, Madrid, 1613, i «Constituciones é altres drets de Catalunya», Barcelona, 1704.

Les medalles: 8 de franceses de la «Galeria metallica de grans homes francesos»; 8 de la Serie numismática universal d'homes il·lustres; una d'italiana del 1674; una del centenari de la Exposició Universal de 1789, de París; una de l'escriptor Eugeni Sue; altra amb les efígies de Franklin i Montyon; cinc d'espanyoles modernes, i quatre del Pare Pius IX.

Veus dels altres...

ESTÈTICA URBANA.— Ens plau el projecte del Municipi d'embellir la Plaça de Riego. És de creure que es farà amb la precisa par-

quetat d'ornaments pera no destruir la visualitat dels edificis que la formen, tres dels quals podrien pendre's com a motius per a estudiar altres tantes èpoques de la història de Vilanova: a Câl Junqué, a Câl «Don Juan» i, entrant al carrer de Santa Eulària, a Câl Toni-Yvern, la casa que hom s'imagina sabiament restaurada...

Troquem bona idea la de adornar la placeta de Gumà i Ferràn amb la gràcia viva d'un brollador voltat de flors.

Però abans de tot, cal canviar aquells ridículs parterres—un amic geltrunenc com jo, ne diu «parpedres» —de la Plaça de la Estació. És lo primer que veu el foraster; és la primera plana del llibre que oferim a la seva admiració, i que per lo pobre i xabacana ha de predisposar-lo en contra, al formar judici del sentit estètic dels vilanovins.

Un geltrunenc.

IN MEMORIAM.— Sr. Director de EL VILANOVÍ: Com que tothom sap que de bons sentiments, dins del cor, com més ni han més n'hi caben, donem al públic un nostre pensar sens temença de que ningú cregui que escatimem mereixements al bon vilanoví que fou En Font i Gumà, ni que insinuem comparacions, que sempre resulten

odioses. Estimem com un deure vilanoví el de palesar que el seu poble no oblida al que fou un dels primers impulsors del seu avenç en tots els ordres de coses: En Teodor Creus. Ara que's perpetuarà esplèndidament el record del generós arquitecte Font i Gumà, no's trobaria un troç de passeig o un nou carrer, en l'eixamplis del sector de la «Rasa d'en Miquelet», per a dedicar a la memòria d'En Teodor Creus, al menys, el mateix tribut que's oferirà a un bondadós rector de la parròquia de la Geltrú, batejant un carrer de Vilanova amb el nom del seu cronista?

Equis.

Vilanova a fora

El professor de Llengua i Literatura castellanés de la Universitat de Manchester Mr. Allisson Peers acaba de publicar un bellíssim petit volum de les poesies de Manuel de Cabanyes. La transcripció de totes les poesies del nostre admirat poeta va precedida d'un assaig introductiu on Mr. Allisson Peers hi estudia la seva vida, la seva situació dins l'ambient ideològic de la època i les opinions a que son obra ha donat motiu en els temps posteriors. Una bibliografia acurada i extensa dóna fi a la cuidadíssima edició. A la labor del professor anglés han col·laborat amb facilitació de documents i dades els cossos facultatius de les biblioteques Balaguer, de Catalunya i Universitat de Barcelona. Esmenta l'erudit col·lector i escoliasta amb una gratitud especial nostre bon amic el pintor senyor Alexandre de Cabanyes, l'intel·ligent oficial de la Biblioteca Balaguer senyor Ferran Gonzalez i el Director de la Expansió Catalana senyor Joan Estelrich.

Pensant donar a conèixer en un dels propers números de EL VILANOVI un fragment de l'estudi introductori a *The Poems by Manuel de Cabanyes* ens limitem a consignar avui als nostres llegidors la grata notícia de tan important publicació.

TRES ARQUITECTES

ANDREA PALLADIO

1518 - 1580

1

La glòria de l'arquitecte vicentí Andrea Palladio deixa en les ombres de l'oblit el fuster Tommaso Formentone.

En guies i en manuals d'art s'afirma que Tommaso Formentone és el creador de la lògia de Brescia i de l'arqueria del Palau del senyor Bisbe de Vicenza. I, no obstant, per les obstinades recerques que feu Antonio Magrini es pot quasi assegurar que no són d'aquest autor cap de les dues obres al·ludides. Però ho és la gran sala central de la Basílica de Vicenza i ho era la primitiva lògia del voltant, reconstruïda—al cap d'uns cinquants anys de desplomada—segons el projecte de Palladio. I abans de parlar de l'arquitecte vicentí que fou una figura capdal dins l'art italiana, recordem-nos tansols sigui un moment, d'aquest seu compatriota que va precedir-lo en son important obra: de l'oscur fuster Tommaso Formentone que sens deixar els treballs dins l'art menor fou nomenat enginyer del Municipi de Vicenza i executà el model en fusta de la lògia bresciana.

S'ignora l'any de sa naixença, i de sa vida s'en saben poques coses. Se sap que, seguint enginyer de la ciutat, feu col·locar la imatge de Sant Marc damunt una de les columnes de la plaça de Vicenza (1473); que fou ell qui dirigí les maniobres quan es va alçar a dalt del campanar proper a la més grossa campana (1474); que construí l'esmentada maqueta (1489).

Fill d'un fuster i fuster com el seu pare, des de la seva botigueta de la plaça major, humilment, sense donar-se importància, deuria dirigir l'aixecament del Sant Marc al davant de casa seva, deuria dirigir l'aixecament de la campana, enlestint tal vegada belles obres de talla, pacients i detingudes, com és ara la del model de Brescia.

Mes el projecte d'aquest Palau no era seu. Hi ha qui diu si era de Bramante, i bé podia ser no vivint gaire lluny de Brescia—a Milà (1480-1499)—el culminant arquitecte; encara que no ho semblen pas prou els arcs de baix, i no parlem del pis de la gran sala perquè fou posteriorment i amb modificacions executada. I demostra que no va ser l'espavilat fuster qui compongué el projecte el no veure's en els estats de comptes son nom ni una sola volta com a director de les obres, i l'absoluta disparitat en quant a estil amb la lògia vicentina—raonablement en gran part seva—començada en 1444 (no finida fins al cap de cinquants anys) amb esforç i entusiasme de part de tot Vicenza i crescudes subvencions del Senat venet.

Admirat de tothom, respectat de tota mena d'operaris, el fuster esdevé de les obres director. Hi dedica sa constant activitat. Ell comanda i manipula al mateix temps; els treballs mecànics no els menysprea i, hàbil en la fundició del plom, mort de un cançament de tant de fondre'n en 28 d'abril de 1492.

Dos anys després, part de la lògia vicentina es desplomava.

Notícies Religioses

Parròquia de Sant Antoni Abat

El propvinent dijous, de quatre a cinc de la tarda, a la església dels Josepets, tindrà lloc la pietosa pràctica del *Redós espiritual* de cada mes. Serà amb exposició de S. D. M., cants gregorians, instrucció devota, que dirà el doctor Ramon Baucells, sobre la manera de passar entenimentadament i cristianament la joventut femenina les anomenades festes de Carnaval.

* * *

Diumenge, les Associacions de la Santa Infància i la Canestilla del Nen Jesús, celebraran sa festa anyal amb els següents cultes: Al matí, a les vuit, missa de Comunió general amb plàtica pel Rvnd. Sr. Arxiprest. A la tarda, a dos quats de sis, Rosari, exercicis propis del día, sermó a càrrec del Rvnd. D. Pere Ginebra i processó per l'interior de l'església.

Dilluns, missa i exercicis a Sant Francesc de Sales.

Divendres, festivitat de la Purificació de la Mare de Deu, l'administració de dit nom celebrarà sa festa amb Ofici solemne, a les deu, predicant el Rvnd. Mossèn Manuel Roig, Beneficiat del Sant Hospital. A dos quarts de deu, es farà la solemne benedicció de candeles.

* * *

La Il·lustre, Reial i Venerable Congregació de la Verge Santíssima dels Dolors, Ordre Tercera Servita, tindrà el dijous propvinent, vigília de la Purificació de Nostra Senyora, a les vuit, missa de Comunió general, en sa propia capella, per a les senyores congregantes; i a les cinc de la tarda, els sants exercicis.

La mateixa Ordre Tercera tindrà, en el dia 2 de Febrer, festa de la Purificació de Nostra Senyora, a les vuit, missa de Comunió general per els senyors congregants.

Parròquia de Santa Maria de la Geltrú

Divendres, dia 2 de Febrer, festivitat de la Purificació de la Mare

de Déu, a dos quarts de deu del matí, benedicció de candeles i processó que seguirà el curs de costum. A les deu, Ofici solemne predicant el Rvnd. Dr. D. Ramon Baucells, Pvre., vicari de la Arxiprestal de Sant Antoni. A la tarda, a dos quarts de sis, Rosari i Trisagi cantat a la Mare de Déu.

Dissabte, festivitat de Sant Blai, a dos quarts de nou, missa i benedicció de costum.

Llista de subscripció pel Monument a En Josep Font i Gumà.

Suma anterior: 3.932.35 pessetes. — Quiric Ricart Vila, 5; Francesc Óliva Almirall, 5; Sebastià Gumà Surís, 50; Teresa Avelló, 2; Francesc Pascual Escofet, 2; Salvador Pascual Escofet, 2; Quintí Sendra, 5; Benet Carbó Coll, 5; Salvador Escofet Pascual, 3; Josep Feliu Raventós, 2; Bartomeu Ortoll Junqué, 5; Andreu Morera Almirall, 1; Rvnd. Antoni Vila, 15; Excm. Sr. D. Eduard Maristany, Marqués de l'Argentera, 50; Josep Colom, 500; Fèlix Raldiris Llorens, 5; Sadurní Canals Casanellas, 2; Jaume Virgili Raventós, 2; Josep Roviroa Font, 10; Mariano Milà Carbonell, 2; Fèlix Riba Solera, 2; Joan Albà, 2; Jaume Montagut, 5; Josep Ivern Salvó, 2; Garí Germans, 50; Artur Galceràn Borrell, 5; Jaume Blanch Ferrés, 5; Jaume Pujol Barberó 5; Primitiu Ibàñez Ballester, 1; Antoni Terés, 1; Espiridión Serra Pijoan, 5; Alexandre de Cabanyes, 25; Jaume Alba Carbonell, 3; Antoni Domènech Busquets, 6; Hereders de Soler i C.^a, 50; Jesús Parets Teixidó, 5; Josep Ferrer Vidal, 100; Centre Català, 20; Sebastià Roviroa Puig, 25; Manuel Massó Llorens, 25; Víctor Torrent, 25; Francisco Puig Font, 10; Pau Soler Bertot, 10; Jaume Martorell Miró, 10; Joan Inglada Bonafont, 5; Antoni Comas, 5; Artur Martí, 5; Enric Nicolau, 5; Josep Romeu, 5; Joan Ferrer Puig, 3; Tomàs Montaner, 3; Josep Planas Font, 2; Antoni Borbonés, 2.50; Enric Colet, 1; Joan Puig Vendrell, 1; Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial, 100; Joa-

quim Mir Trinxet, 25; Manuel Ballester Conill, 5; Fàbriques L. Mata i Pons, 25; Josep Escofet Montaner, 5; Josep Suau, 1; Miquel Alimbau Rocías, 5; «Unión Industrial, S. A.», 100; Jaume Riba Raldiris, 25; Empar Hernández, 5; Josep Baiges Pascual, 10. — Suma i segueix: 5.345.85 pessetes.

NOVES I COMENTARIS

La sessió última de l'Ajuntament oferí molt poca cosa d'interés i per això ens abstenim de fer-ne esment.

S'aprovaren relacions de gastos instàncies i es donà dompte d'un estat de comptes del Comité Benèfic qual nota rebuda no ens és possible insertar avui.

El dilluns d'aquesta setmana va estar en aquesta vila el Molt Il·ltre. doctor D. Sebastià Puig, Canonge de la Seu Barcelonina a l'objecte de batejar un nen de nostre distingit amic l'acreditat metge doctor Victor Torrent, havent sigut padrins l'avi patern i padrina la tia del nou plançó suara nascut.

Renovem la nostra enhorabona.

Inaugurem en aquest número la secció «Veus dels altres...», en la que publicarem tot comentari sobre coses o fets de Vilanova, que, a judici del Director, quedin dins les normes del pensament que informa aquest setmanari i que ens vinguin avalades amb un nom conegut, si bé es conservarà l'anònim, si aixís ho desitja el comunicant.

Com és natural, EL VILANOVI no es fa seves totes les opinions que en aquesta secció exposin els lectors que l'honrin amb llur col·laboració.

El dimarts passat sortí vers París nostre amic i col·laborador, l'artista Enric-Cristòfol Ricart.

Ens assabentem de que s'ha començat a treballar activament per l'organització de les festes de l'As-

semblea Mariana que deurà celebrar-se a Vilanova el primer diumenge del propinent Maig. La bona nova d'aquest acte ha sigut acollida amb gran satisfacció entre els vilanovins quins es disposen a cooperar a tan gran festa amb tot l'esforç de que siguin capaços.

El vinent diumenge visitarà nostra vila l'important entitat de Barcelona, el Centre Excursionista de Catalunya.

Durant l'última setmana, la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi (sucursal de Vilanova i Geltrú) ha rebut per imposicions d'estalvi la quantitat de 16.807'10 pessetes y pagat per reintegros 11.385'92 pessetes, havent obert onze llibretes noves.

1923 BARCELONA 1923

Concurso Hispano-Americano
EXPOSICIÓN UNIVERSAL
Gráfico-Descriptiva de todas las
Industrias : Comercio : Artes : Oficios y Profesiones
del Mundo entero

Será este CONCURSO-EXPOSICIÓN uno de los más interesantes Certámenes del presente siglo. Los derechos de inscripción son muy módicos y los gastos de instalación serán totalmente gratuitos. El Comercio, la Industria y los Profesionales de toda España, al inscribirse, tienen asegurada una doble recompensa apropiada a sus merecimientos.

Inscribase Vd. hoy mismo o pida detalles a

Oficina Internacional de Concursos y Exposiciones
Apartado 378 C. 7 — Barcelona

IMPREMTA SOCIAL

Impressions artístiques per a la indústria i el comerç.

Reproducció de gravats antics.
Especialitat en targes de participació de casament i bateig.

Imp. Social : Santa Madrona, 21 : Vilanova i Geltrú

Tot català deu conèixer la Història de sa Pàtria;
com més la conegui, més podrà estimar-la

HISTORIA DE CATALUNYA

per

A. AULESTIA I PIJOAN

anotada i comentada per

E. MOLINÉ I BRASÉS

Ricament il·lustrada, amb làmines en color, representant quadros d'època, miniatures de còdexs, retaules, segells, heraldica catalana, monedes, cap-lletre, etc.
Un quadern setmanal, 80 cèntims, en llibreteries i centres de subscripcions.

Edició : M. SEGUÍ, Barcelona

ANTIPOPLÉTICO MEISTER

LA APOPLEGÍA (Parálisis o feridura)

CURADA O EVITADA CON EL

Antipoplético del Abate Jh. Meister
DEL MONASTERIO DE HIRSAM

El remedio inmunizador e infalible, el ÚNICO en el que se puede poner confianza ciega para evitar y curar la Apoplegía (Feridura), se debe a la valia de éste, en el mundo sabio médico y más tarde, en el claustro, virtuoso fraile, abate Jh. Meister.

En efecto : Si algún antepasado vuestro ha sufrido ya de Apoplegía, si notáis calambres, hormigueo en las manos y en los pies, disminución de la vista y tacto, decaimiento general, pérdida de la memoria con mucha propensión al sueño o veis pasar puntos luminosos por delante de los ojos, es que la Apoplegía os está acechando y si no queréis ser su víctima, tomad en seguida el Antipoplético MEISTER.

Es el único remedio que devolverá al paralítico el movimiento perdido en sus brazos o piernas, especialmente dentro del primer año del ataque y a los primeros días, hace recobrar el habla clara y sonora a los balbucientes paralíticos que por el ataque se han visto privados de ella.

Frasco grande 10 ptas. Frasco mediano 6 ptas.

FOLLETO DIVUL ADOR DE LA APOPLEGÍA GRATIS

Depósito general y venta: Farmacia de los Ferrocarriles del Norte, calle de Vilanova, 1 (frente Arco Triunfo).—Dr. Andreu : Pérez Martín y C.^{as}

En Villanueva y Geltrú : **FARMACIA FERRER** Plaza Mercado, 2